

Únorový převrat pohledem Ústředny StB při ministerstvu vnitra

PETR BLAŽEK

Publikované situační zprávy zachycují pohledem tajné policie významné události, které se v Československu odehrály ve dnech 21. až 25. února 1948. Výběr informací a zvolená frazeologie zpráv současně ukazují, že komunisté měli vedení bezpečnostního aparátu pod svou kontrolou.

Celkem osm situačních zpráv Ústředny Státní bezpečnosti při ministerstvu vnitra se dochovalo ve fondu Hlavní správa VB Praha, který obsahuje archiválie z období let 1945–1969.¹ Všechny zprávy mají podobnou strukturu, na prvním místě se věnují stručnému popisu činnosti vybraných ústavních činitelů, zejména prezidenta republiky Edvarda Beneše (přijímání návštěv na Hradě), předsedy vlády Klementa Gottwalda, poslanců a představitelů politických stran. Na dalších místech se jejich sestavitelé obvykle zaměřili na politické manifestace, shromáždění a schůze. Většina zpráv se sice týká hlavního města, ale řada z nich je také věnována událostem v různých regionech.

Zprávy jsou především autentickým dokladem toho, jaké typy informací měli představitelé StB bezprostředně k dispozici. Zvolený slovník, výběr a popis událostí jasně ukazují, že se v žádném případě nejednalo o apolitický zpravodajský přehled. Stačí jen jedna charakteristická ukáзка – osoba, která 22. února 1948 vylepila ve Slušovicích pět letáků s modlitbou k sv. Václavu, byla v příslušné zprávě označena za „ne-

známého pachatele“. Státní bezpečnost obdobně popisovala také některé veřejné projevy nekomunistických politiků, zejména národních socialistů a lidovců. Jednoznačným slovníkem byl také přiblížen studentský průvod na Hrad 25. února 1948, který zůstal jediným významnějším pokusem o veřejnou demonstraci proti komunistickému převratu v tomto období.²

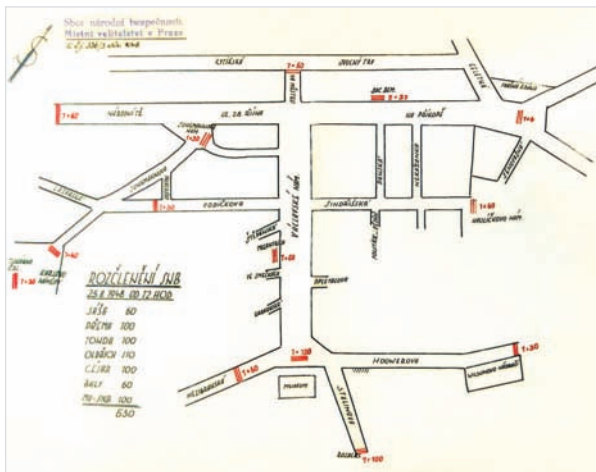
Zprávy byly bezprostředně po podepsání přednostou Ústředny StB JUDr. Janem Horou zasílány vedení vybraných útvarů ministerstva vnitra jako situační svodky.³ Nejsou pochopitelně jediným typem písemných pramenů z provenience bezpečnostního aparátu k únorovým událostem. Zajímavými dokumenty jsou například hlášení a deníky jednotlivých velitelství Sboru národní bezpečnosti o únorových událostech, které byly většinou vypracovány zpětně na počátku března 1948. Zachycují opatření a zákroky vykonané útvary, jež spadaly pod Zemské velitelství SNB Praha, v době nařízené přísné pohotovosti od 20. do 26. února 1948 a kasární pohotovosti od 27. do 29. února 1948.⁴

¹ Archiv bezpečnostních složek (dále jen ABS), f. Hlavní správa VB – Vnitřní odbor (dále jen H 1-4), inv. j. 16. Situační zprávy Ústředny StB při ministerstvu vnitra jsou publikovány v autentickém znění, sjednocen byl pouze pravopis a podoba psaní osobních jmen. Editor rezignoval na komentování jednotlivých událostí a přiblížení značného množství osob, které jsou ve zprávách uvedeny – takto koncipované poznámky by neúnosně zatížily text a přesáhly vymezený prostor.

² Srov. článek věnovaný tomuto tématu, který je otištěn v tomto čísle časopisu *Paměť a dějiny*.

³ Srov. dok. č. 4 a 5.

⁴ ABS, f. Zemské velitelství SNB Praha (A 14), inv. j. 640. Dokumenty k únorové krizi v roce 1948 jsou dochovány také v jiných fondech, vzhledem k publikovaným dokumentům je možné upozornit na archiválie z fondu 305 – Ústředna StB po roce 1945.

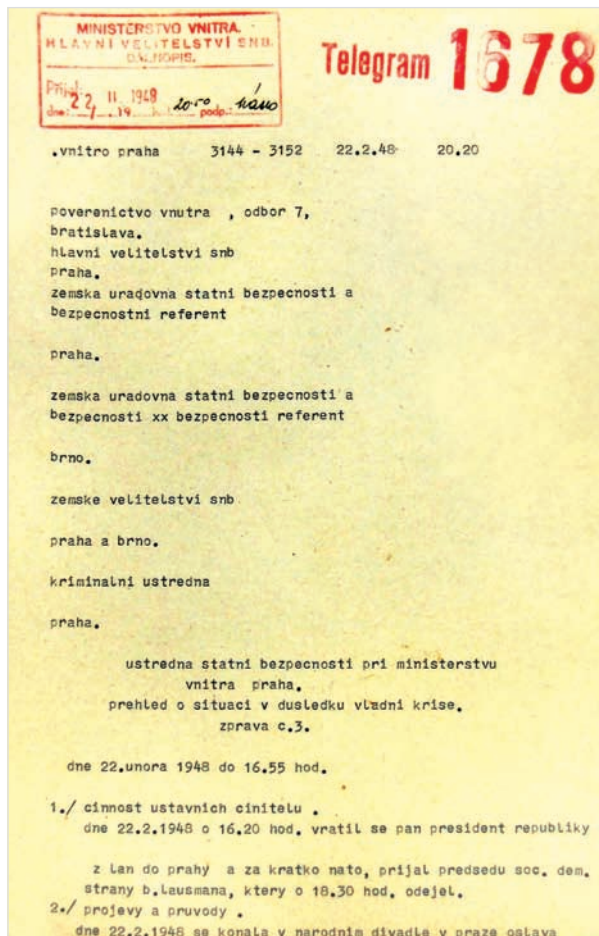


Dobová mapka s nakresleným postavením jednotek SNB v okolí Václavského náměstí od 12 hodin 25. února 1948.

Zdroj: ABS

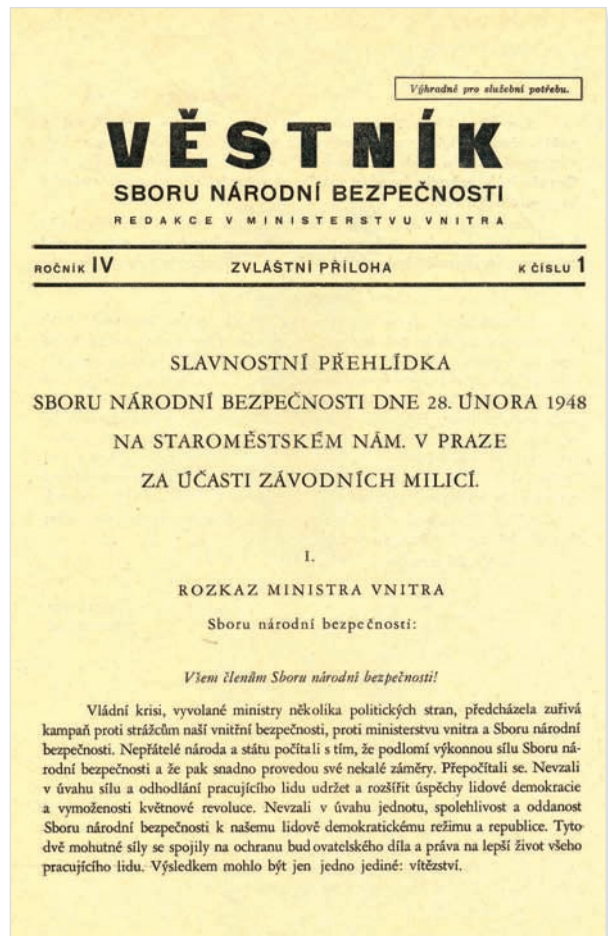
Ústředna Státní bezpečnosti při ministerstvu vnitra

Ustavena byla na sklonku roku 1947. Z velké části převzala agendu odboru VII, tedy odboru pro politické zpravodajství ministerstva vnitra. Organizační struktura Ústředny StB byla tvořena celkem šesti odděleními, která plnila řadu úkolů – od sledování tisku, výcviku a školení příslušníků Státní bezpečnosti, ochrany státních institucí, prezidenta a dalších ústavních činitelů, vedení evidencí pachatelů a trestných činů spáchaných proti bezpečnosti státu, vedení zjišťovací služby, prověřování spolků až po udělování prověrek. Tento útvar ministerstva vnitra řídil od 9. prosince 1947 JUDr. Jan Hora. Ústředna StB svou činnost ukončila na konci listopadu 1948, poté byla začleněna do nově vytvořených odborů a sektorů Státní bezpečnosti.



Dálnopisová podoba situační zprávy Ústředny StB při ministerstvu vnitra o událostech 22. února 1948.

Zdroj: ABS



Obálka interního Věstníku Sboru národní bezpečnosti, věnovaného pražské přehlídce SNB a Závodních milicí 28. února 1948.

Zdroj: ABS

MINISTERSTVO VNITRA

B-190/6 taj./1948-III/2.

V PRAZE dne 25. února 1948.

Hlavní velitelství SNB

v P r a z e

Sbor národní bezpečnosti
zemské velitelství

v P r a z e .

Přehled o situaci v důsledku vládní krise - zpráva č.3.

Dne 25.2.1948 do 18,15 hodin.

1. Činnost ústavních činitelů.

Dne 25.2.1948 o 10,40 hod. byl přijat panem prezidentem republiky p.ministr Masaryk. Přijetí skončilo o 13,10 hodin.
Téhož dne o 10,50 hod. přijal p.president p.předsedu vlády Klementa Gottwalda, p.ministra vnitra Noska a předsedu URO *Čulík* Zápotockého. Přijetí skončilo o 11,15 hodin.
V tutéž dobu přijal p.president republiky pana gen.Perjančika, který odejel z Hradu o 12,03 hod.
O 11,50 hod. přijal pan prezident předsedu ÚNS J.Davida, který odejel o 12,40 hod.
Téhož dne o 16,25 hod. byl přijat opět p.předseda vlády, který odejel z Hradu o 16,42 hod.
Téhož dne v době od 17,05 do 17,30 hod. měl pan předseda vlády projev k shromážděnému občanstvu na Václavském náměstí.
V době od 17,50 do 18,50 hodin přijal pan ministr zahraničí Jan Masaryk francouzského vyslance Dejeana.

2. Projevy a průvody.

Dne 25.2.1948 shromáždilo se občanstvo na Václavském náměstí, aby vyslechlo projev pana předsedy vlády o vyřešení vládní krise. Kolem 16,00 hod. byl odhadnut počet přítomných na 15.000 osob, kterážto účast stoupala na 35.až 40.000 osob, až posléze do úplného zaplnění prostoru Václavského náměstí. Veřejný projev byl zahájen národními hymnami, uvítáním hostů Vseslovanského výboru a projevem pana ministra informací Václava Kopeckého. Po 17,00 hod. dostavil se na náměstí, bouřlivě přivítán přítomnými, pan předseda vlády Klement Gottwald, který ve svém projevu seznámil přítomné s výsledkem svého jednání o sestavení nové vlády a ve svém projevu též sdělil jména nově jmenovaných jejích členů. V průběhu projevu byl jak pan předseda vlády, tak i jednotliví její členové, posluchači živě aklamováni.

3. Různé.

Dne 25.2.1948 od poledních hodin shromažďovaly se v okolí techniky na Karlově náměstí skupiny studentů, které se později sloučily ve shluk a posléze v průvod, který nastoupil cestu směrem na Hrad. Průvod byl po 17,00 hod. zastaven v Nerudově ulici, odkud byla vyslána 5ti členná deputace do kanceláře prezidenta republiky. Tato deputace byla přijata panem kancléřem. Zakrátko na to shromáždil se na Pohořelci několikatisícový dav, který byl pohotovostí SNB vyzván k rozchodu a rozptýlen.

Dne 25.2.1948 byla provedena prohlídka pražského sekretariátu NS v Děčíně.

Faksimile situační zprávy o událostech 25. února 1948, která se dochovala ve fondu Zemské velitelství SNB Praha.

Zdroj: ABS

D 1

Praha, 1948, 21. února - Situační zpráva Ústředny StB o událostech souvisejících s vládní krizí.

ÚSTŘEDNA STÁTNÍ BEZPEČNOSTI PŘI MINISTERSTVU VNITRA

Přehled o situaci nastalé v důsledku vládní krise.

Zpráva č. 1.

Dne 21. 2. 1948 do 15 hod.

1) Činnost ústavních činitelů.

Odjezd presidenta republiky stanovený na 11 hod. odložen. President odjede patrně v 16 hod. do Lán. President republiky přijal: poslance ministra Laušmana, Tymeše a Vilíma (10.20-10.50), předsedu vlády Kl. Gottwalda a ministra V. Noska (10.55-12.55).

Poslanec Tymeš odjel v 11.45 do Brna.

Ve 14 hod. jsou v předsednictvu vlády: předseda vlády Kl. Gottwald a poslanci Slánský, Hodinová a Fierlinger.

Ministr V. Kopecký odjede v 19. hod. do Kralup na veřejnou schůzi.

2) Návštěvy v kanceláři presidenta republiky.

Během dopoledne byly přijaty v kanceláři presidenta republiky delegace závodů z Čech a Moravy.

3) Projevy a průvody.

Na táboru lidu v Praze na Staroměstském nám. se sešlo a sjelo asi 40.000 účastníků z Prahy a širokého okolí, zejména z Kladna, promluvili [zde]: posl. Krosnář, předs. vlády Kl. Gottwald, posl. Koušová (soc. dem.), posl. Kliment, taj. ÚRO⁵ Mátle (nár. soc.). Přítomní byli též ministři Nosek, Nejedlý, Ďuriš, st. taj. Dr. Clementis, prim. Dr. Vacek. Projevy nadšeně aklamovány. Tábor se rozešel bez významnějších příhod.

Na táboru lidu v Brně mluvili: poslanec Šling, Podborský (soc. dem.), posl. Kapoun, prof. Fr. Trávníček, horník Pořízek a předs. ZNV⁶ Píšek. Účast 25.000-30.000 lidí. Projevy neb společný rozhlasový přenos z tábora lidu v Praze uspořádány téměř ve všech městech. Významnější rušivé příhody nehlášeny. Podle zprávy Svobod[ného] slova z dnešního dne odjede Dr. Petr Zenkl na projevy do Lanškrouna a do Hranic.

4) Různé.

V Praze projelo v 9.55 nezjištěné auto Václavským nám., z něhož byly rozhozeny letáky, vydané soc. dem. stranou, útočící na KSČ. Letáky byly nadepsány: Všem pracujícím v továrnách, na polích a v úřadech.

Na budově ústředního sekr. soc. dem. strany je plakát zobrazující dva červené kohouty, z nichž jeden má na hřebenu hvězdu, druhý srp a kladivo. Plakát má nápis: jen klid, nic se nestane.

V Praze byly na různých místech debatující hloučky v různé síle. K významnějším závadám nedošlo.

Přednosta
[...]⁷
Dr. [Jan] Hora

ABS, f. H 1-4, inv. j. 16, 2 strany A4 strojopisu.

⁵⁾ ÚRO - Ústřední rada odborů.

⁶⁾ ZNV - zemský národní výbor.

⁷⁾ Vlastnoruční podpis.

D 2

Praha, 1948, 22. února – Situační zpráva Ústředny StB o událostech souvisejících s vládní krizí.

ÚSTŘEDNA STÁTNÍ BEZPEČNOSTI PŘI MINISTERSTVU VNITRA

Přehled o situaci nastalé v důsledku vládní krise.

Zpráva č. 2.

Dne 22. 2. 1948 do 9.00 hod. ranní.

1.) Činnost ústavních činitelů.

Dne 21. 2. 1948 o 16.08 hod. odjel pan prezident do Lán, tam bez závady o 16.57 hod. přijel.

2.) Projevy a průvody.

V Jeseníku za přítomnosti asi 2000 lidí konal se manifestační sjezd rolnických komisí a zemědělců slezského pohraničí.

Strana nár. soc. požádala o povolení veřej[ných] schůzí v okr. Jeseník na 22. 2. 1948 ve 4 místech. Pro krátkost termínu podání nebyly tyto projevy povoleny.

V Ústí n. L. byl vyslechnut hromadně projev předsedy vlády K. Gottwalda a byla odeslána resoluce souhlasící s politikou K. Gottwalda.

V Roudnici n. L. konal se veřejný projev na podporu Gottwaldovy vlády.

V Děčíně se konal manifestační projev ONV za účasti asi 2.000 lidí.

V Hradci Král[ové] byl dne 21. 2. 1948 uspořádán manifestační projev, na kterém promluvili představitelé KSČ, soc. dem. a ROH⁸. Projevu se zúčastnilo asi 5–7.000 osob, které bouřlivě přijaly požadavek řečníků o vytvoření nové lidové NF⁹, v čele s K. Gottwaldem.

V Jaroměři téhož dne byl konán projev akčního výboru obrozené Národní fronty.

Dne 21. 2. 1948 konal se veřejný projev na náměstí v Plzni za účasti asi 15–18.000 osob. Z projevu byla odeslána resoluce p. prezidentu republiky a p. předsedovi vlády.

Dne 21. 2. 1948 byli svoláni na MNV¹⁰ v Jihlavě přednostové všech úřadů z okresu, vedoucí závodů a přednostové závodních rad, aby vyslechli projev předsedy ONV¹¹ k zachování klidu. Téhož dne večer byla konána schůze přátel USA. Ohlášený amer[ický] vyslanec se nedostavil.

[V] Jablon[ci] n. N. byl vyslechnut rozhl[asový] projev z Prahy na Rudém nám.

Ve Vrchlabí při veřej[ném] projevu bylo žádáno, aby bylo zamezeno konání veřej[ného] projevu nár. soc. ministra Dr. H. Ripky, který se má konati dne 22. 2. 1948 o 10.00 hod. ve Vrchlabí. Byl položen požadavek, aby v tomto směru byla předložena resoluce ONV ve Vrchlabí. Výsledek není dosud znám.

V Jičíně byl dne 21. 2. 1948 pořádán ples „Poslední leč“, kterého se zúčastnila tzv. lepší společnost, prý nepřívětivě a kriticky posuzující postup pravicových stran a schvalující postup Gottwaldovy vlády.

Okr[esní] vedení lidové strany v Kroměříži vydalo letáky, kterými svolává na 22. 2. 1948 do Kroměříže veřej[nou] schůzi, na níž se má projednávat vytvoření samostat[né] odbor[ové] organizace zaměstnanců organizovaných v této straně. Bezpečnostní referent ONV v Kroměříži [má] pořádání schůze zakázat – bezpečnostní opatření učiněna.

21. 2. 1948 odpol[edne] konal se na nám. v Chebu veřej[ný] projev, na němž promluvil za účasti asi 800 osob předseda ONV. Projev vyzněl pro Gottwaldovu vládu a byla odeslána resoluce prezidentu republiky a předsedovi vlády.

Dne 21. 2. 1948 byla uspořádána kraj[ským] výborem KSČ v Ostravě manifestace za účasti asi 20.000 osob. Kromě toho okr[esní] výbor KSČ v Místku pořádal taktéž manifestaci.

Téhož dne měla nár. soc. strana pořádati schůzi v Bílovci. Na večer dne 21. 2. 1948 a na den 22. 2. 1948 jsou svolány stranou nár. soc. a lidovou veřejné projevy v Táboře. Opatření bylo učiněno.

⁸⁾ ROH – Revoluční odborové hnutí.

⁹⁾ NF – Národní fronta.

¹⁰⁾ MNV – městský národní výbor.

¹¹⁾ ONV – okresní národní výbor.

Dne 21. 2. 1948 byl učiněn projev předsedy závodní rady železáren v Novém Bohumíně. Ve Fryštátě, Karviné, Orlové a Prostř[ední] Suché byly konány projevy strany KSČ.

V závodním hotelu v Karviné má strana nár. soc. v tento den krajskou konferenci.

Na veřej. projevu v Brně promluvili mimo jiné předseda KOR a příslušník soc. dem. strany Podhorský s univ. prof. Trávníčkem.

Dne 22. 2. 1948 členové ROH v Čes[ké] Lípě převzali střežení důležitých objektů (plynárna, elektrárna apod.).

Dne 20. 2. 1948 odeslal svaz zaměstnanců finanční správy, berního úřadu, berní správy, katastrálního měřického úřadu a důchodkového kontrol[ního] úřadu v Duchcově protestní resoluci předsedovi vlády a ÚRO, kterou byla vyslovena nedůvěra představitelům ROH ve věci veřejnozaměst[naneckých] problémů. Lidová strana v Lounech požádala o povolení projevu, její žádost však byla bezpečnostním referentem zamítnuta.

Dne 21. 2. 1948 při plesu nár. soc. v Jablonci n. N. promluvili člen MNV za tuto stranu red. Hauf a Černík z Liberce. Jmenovaní zdůrazňovali, že nár. soc. strana se nechce vylučovati ani z budovatelelského plánu, ani z NF.

Různé:

Dne 21. 2. 1948 na vývěsní tabuli redakce Práva lidu v Pardubicích byl umístěn nadpis: „Ministři soc. dem. strany podali prostřednictvím předsedy strany B. Laušmana demisi, kterou pan prezident nepřijal.“ Na upozornění redakce Práva lidu, že demise ministrů soc. dem. strany nebyla podána, učinila redakce dotaz na ústředí strany do Prahy, načež nadpis byl ihned odstraněn.

V době vysílání rozhl[asového] projevu ze Staroměstského nám. bylo neznámým pachatelem telefonováno MNV v Sušici, aby vysílání projevu do 5 minut vypnul, jinak že neručí za pořádek. Pachatel se představil jako člen SNB, jednalo se však o mystifikaci.

V prostoru OStB Cheb dne 21. 2. 1948 ve večerních hodinách byly zesíleny hlídky německé finanční stráže a cel[ních] orgánů na stát[ních] hranicích. Zprávu potvrzuje finanční stráž Aš, Selbská silnice a SNB VS Aš, nádraží. Bylo zahájeno pátrání, jak byly tyto německé hlídky zesíleny na ostat[ních] úsecích.

Na členské schůzi nár. soc. strany v Bílovci měl nár. soc. poslanec Deči umírněnou předvolební řeč.

V obci Bohuslavicích, okr. Nové Město, požádali dne 21. 2. 1948 příslušníci KSČ předsedu MNV, aby se vzdal funkce.

V Kadani byly vydány cyklostylované letáky bez hlavičky a podpisu s nadpisem: Zvláštní zpráva – budovatelé. Dle obsahu byly letáky vydány stranou soc. dem., která dle obsahu letáku se staví za NF a společný postup všech stran. Letáky jsou mírně zahroceny proti KSČ.

Přednosta:
Dr. Hora v. r.

[...] ¹²

ABS, f. H 1-4, inv. j. 16, 4 strany A4 strojopisu.

D 3

Praha, 1948, 22. února – Situační zpráva Ústředny StB o událostech souvisejících s vládní krizí.

ÚSTŘEDNA STÁTNÍ BEZPEČNOSTI PŘI MINISTERSTVU VNITRA

Přehled o situaci nastalé v důsledku vládní krise.

Zpráva č. 3.

Dne 22. 2. 1948 do 16.55 hod.

¹²⁾ Dole uprostřed je otištěno červené razítko *Ministerstvo vnitra, 23. II. 1948 Č. 190/1taj./48*, připojena je nečitelná parařa.

1.) Činnost ústavních činitelů.

Dne 22. 2. 1948 o 16.20 hod. vrátil se pan prezident republiky z Lán do Prahy a zakrátko nato přijal předsedu soc. dem. strany B. Laušmana, který o 18.30 hod. odejel.

2.) Projevy a průvody.

Dne 22. 2. 1948 se konala v Národním divadle v Praze oslava 30letého výročí Rudé armády. Byli přítomni: pan předseda vlády K. Gottwald s chotí, ministři gen. Svoboda, prof. Dr. Nejedlý, Ďuriš, Dolanský, Nosek, Václav Kopecký, Dr. Drtina, Dr. Stránský, Procházka a místopředseda ÚNS¹³ David. Za kancelář presidenta republiky se zúčastnili kancléř Smutný a Dr. Jína, dále byli přítomni Dr. Vacek, gen. Boček, stát[ní] taj[emník] Clementis, gen. Ferjenčík, Novomeský, předseda ZNV Kopřiva a jiní. Z cizích zastupitelstev se dostavil zástupce ministra zahraničí SSSR velvyslanec Zorin, velvyslanec SSSR Bodrov, maršál SSSR Leljušenko a diplomatictí zástupci Bulharska, Polska a Jugoslávie.

Úvodní slovo přednesl poslanec ÚNS J. David, poté následoval projev pana min. předsedy K. Gottwalda. Slavnost proběhla bez závad a skončila o 12.55 hod.

Dne 22. 2. 1948 o 9.10 hod. byl zahájen v Průmyslovém paláci na Starém výstavišti státními hymnami celostátní sjezd ÚRO. Po zahájení pozdravil přítomné předseda ÚRO Ant. Zápotocký a uvedl slavnostního řečníka min. předsedu K. Gottwalda. Nato došlo ještě k několika dalším oficiálním projevům, které byly vysílány rozhlasem, a v poledních hodinách byla zahájena diskuse projevů jednotlivých zástupců, příp. funkcionářů. Ve dvou případech byly projevy účastníků pro odpor posluchačů předčasně skončeny. Během schůze se dostavil primátor Dr. Vacek. Po diskusi byla schválena resoluce 7.900 hlasů proti deseti hlasům. Sjezd byl ukončen doslovem předsedy ÚRO, státními hymnami a Písní práce.

Na různých místech Prahy bylo uspořádáno 5 veřejných projevů u příležitosti odhalování památníků v místech, kde vkročila Rudá armáda do Prahy. Účast se pohybovala od 150–500 osob.

V oblasti Čech a Moravy byly během dnešního dne pořádány veřejné projevy jednotlivých politických stran, dále složek JSČZ¹⁴ a svazu čl. partyzánů. Průběh byl vesměs bezzávadný, až na projev lidové strany v Srkyšově, kde řečník prohlásil, že zemědělci zůstanou věrni politice lidové strany a že za svá práva dovedou položit i život.

3.) Situace na Slovensku.

Na Slovensku je všeobecný klid. Demokratická strana a strana slobody vyčkávají jednání celostátního sjezdu ÚRO. Se značným zájmem se setkaly projevy vlády, jakož i jeho náměstka V. Širokého. Byl vyslovován požadavek nekompromisního vyřešení vládní krise s poukazem na nedostatky, které se nyní jeví vzhledem ku sestavování Sboru pověřenců na podzim 1947. V souvislosti s likvidováním Sboru pověřenců¹⁵ bylo zatčeno 18 osob, což vyvolalo určitou nervositu u příslušníků DS¹⁶ strany. V krajích vých[odního] Slovenska je klid a zprávy o vládní krizi jsou přijímány apaticky. Římsko a řeckokatolický klerus vyčkává. Je pozorován příliv členů do KSS¹⁷ na úkor DS. Intensivně se projevuje pouze šeptaná propaganda, jejímž zprávám tamní obyvatelstvo popřává sluchu.

4.) Různé.

Na několika místech v Praze byly vytrhány v seznamech v telefonních budkách listy s telefonními čísly SNB.

Z Varnsdorfu přijely delegace s resolucemi k panu presidentu, v resolucích je vyslovována důvěra panu předsedovi vlády K. Gottwaldovi.

Ve Slušovicích, okr. Zlín, v noci na 22. 2. 1948 vylepil neznámý pachatel 5 tiskopisů tzv. modlitby Sv. Václava. Po pachateli se pátrá.

V Ostravě bylo dne 22. 2. 1948 přikročeno k zabavení periodických tiskopisů *Nové slovo*, *Volné slovo* a *Hlas*. Pověřenectvo vnitra zabavilo časopis *Pravda*, státní zastupitelství však nepotvrdilo nález. Některé poštovní úřady toto rozhodnutí nerespektovaly a záležitost je předmětem šetření.

¹³) ÚNS – Ústavodárné národní shromáždění.

¹⁴) JSČZ – Jednotný svaz českých zemědělců.

¹⁵) Rukou přeškrtnuto a napsáno na levém okraji *špionážního případu*.

¹⁶) DS – Demokratická strana.

¹⁷) KSS – Komunistická strana Slovenska.

Ku zesílení hlídek německé finanční stráže a celních orgánů na západních hranicích (viz zprávu č. 2)¹⁸ došlo z důvodu pátrání po tlupě pašeráků a přednostovi Deutsche Reichsbahn v Schirdingu, který je stíhán pro vykrádání nádražních zásilek. Udánlivě uprchl do ČSR, nebo do sovětského pásma v Německu.

Na poštovní ústředně v Uh[erském] Hradišti byl proveden pokus rušití vysílání přenosu z tábora lidu na Staroměstském náměstí, pořádané[ho] dne 21. 2. 1948. Případ se vyšetřuje.

Přednosta:
Dr. Hora v. r.

[...]¹⁹

ABS, f. H 1-4, inv. j. 16, 2 strany A4 strojopisu.

D 4

Praha, 1948, 23. února – Situační zpráva Ústředny StB o událostech souvisejících s vládní krizí.

ÚSTŘEDNA STÁTNÍ BEZPEČNOSTI PŘI MINISTERSTVU VNITRA

Přehled o situaci nastalé v důsledku vládní krise.

Zpráva č. 4.

Dne 23. 2. 1948 do 16.30 hod.

1. Činnost ústavních činitelů.

Dne 23. 2. 1948 o 16.00 hod. dostavili se k panu prezidentu ministři Dr. Zenkl, Dr. Drtina, Dr. Stránský a Dr. Ripka. O 17.45 hod. opustili Hrad.

O 17.00 hod. přijal p. prezident republiky ministry Msgre. Šrámka a Dr. Hálu, kteří odejeli o 18.30 hod.

O 18.15 hod. odejel ministr Ing. Kopecký do Čáslavě.

V době mezi 15.45 hod. a 16.30 hod. volali telefonicky poslanci nár. soc. strany Dr. Krajina a Dr. Horáková zatímního přednostu Ústředny Státní bezpečnosti, jemuž vytýkali různé nesrovnalosti, k nimž prý došlo při domovní prohlídce, vykonané v ústředním sekretariátě čs. strany nár. soc. Dr. Krajina se vyjádřil, že zabavený materiál vydá jen přes svou osobu. Byl upozorněn na to, že zjištěné závady byly na místě odstraněny a že kladením překážek při vydávání zabavených věcí by se postavil sám stěžovatel mimo zákon.

Projevy a průvody.

V řadě obcí byly dne 22. února 1948 uspořádány veřejné projevy všech politických stran, na nichž promluvili různí poslanci a vedoucí političtí činitelé. Nár. soc. řečníci opakovali, až na několik nových útoků na vedoucí osobnosti ROH a KSČ, vesměs projevy známé z tisku. Poslanec lidové strany Chudoba prohlásil na veřejném projevu ve Svitavách mimo jiné, že již třeba zítra nebudou posluchači mít zprávy o těch, jimž důvěřují, nebo o prezidentu republiky. V Chýškách, okr. Milevsko, vynutil si posl. lidové strany Hynek konání veřejného projevu, ačkoliv tento nebyl okresním národním výborem povolen.

K porušení veřejného klidu a pořádku v podstatě nedošlo.

3.) Různé.

Dne 22. 2. 1948 bylo zjištěno, že v 91 případech byly poškozeny telefonní seznamy ve veřejných telefonních automatech tím, že byly vytrhány listy s telefonními čísly NB²⁰ a min. vnitřní.

V Třinci byl zatčen jistý učitel pro urážlivé výroky proti předsedovi vlády.

Z téhož důvodu bylo učiněno trestní oznámení též proti jedné osobě z Týna n. Vlt.

¹⁸⁾ Srov. dok. č. 2.

¹⁹⁾ Dole uprostřed je otištěno červené razítko *Ministerstvo vnitřní, 23. II. 1948 Č. 190/1taj./48*, připojena je nečitelná paraafa.

²⁰⁾ NB - národní bezpečnost.

V některých obcích byly konány důvěrné schůze příslušníků čsl. strany nár. soc. a čsl. strany lidové.

Ve Vítkovických železárnách byl učiněn pokus o sabotáž nasypáním písku a kousků železa do některých strojů. Případ je vyšetřován.

V oblasti Česká Lípa bylo převzato střežení hranic a pasová kontrola orgány SNB, ježto pro orgány finanční stráže nebyla nařízena pohotovost, ani zesílena strážní služba.

Na některých místech téže oblasti bylo hlášeno utvoření akčních výborů Národní fronty.

Dne 23. 2. 1948 v době mezi 11.55 hod. a 15.00 hod. byla provedena orgány SNB domovní prohlídka v ústředním sekretariátě čsl. strany nár. soc. v Praze.

Přednosta:
Dr. Hora v. r.

[...] ²¹

ABS, f. H 1-4, inv. j. 16, 2 strany A4 strojopisu.

D 5

Praha, 1948, 24. února – Situační zpráva Ústředny StB o událostech souvisejících s vládní krizí.

ÚSTŘEDNA STÁTNÍ BEZPEČNOSTI PŘI MINISTERSTVU VNITRA

Přehled o situaci nastalé v důsledku vládní krise.

Zpráva č. 5.

Dne 24. 2. 1948 do 10.00 hod.

1.) Činnost ústavních činitelů.

Dne 23. 2. 1948 o 21.00 hod. přijal p. prezident republiky předsedu čs. soc. demokratické strany B. Laušmana a tajemníka B. Vilíma. Dne 24. 2. 1948 o 10.15 hod. byli přijati panem prezidentem republiky zástupci slovenské demokratické strany, a to: Dr. Lettrich, Franěk, náměstek předsedy vlády Dr. Kočvara, min. Dr. Pietor a státní tajemník Lichner. O 12.00 hod. bylo přijetí skončeno a jmenování odjeli.

Dne 23. 2. 1948 o 22.00 hod. přijal p. prezident republiky pětičlennou deputaci, vedenou poslancem Lesákem. Přijetí bylo skončeno o 22.15 hod.

2.) Projevy a průvody.

Dne 23. 2. 1948 shromáždil se kolem 18.00 hod. na náměstí Republiky v Praze II shluk asi 2.000 osob, jejichž počet později stoupl asi na 3.000. Účastníci původně debatovali v hloučcích, načež za střídavého provolávání slávy prezidentu republiky, ministerskému předsedovi, Dr. Zenklovi apod. odešli průvodem na Hrad. K žádosti poslance Lesáka byla pak přijata panem prezidentem republiky pětičlenná delegace, jejíž zástupce tlumočil po návratu obsah rozhovoru ostatním v tom směru, že pan prezident republiky bude trvat na parlamentním řešení krise. V podrobnostech je odkázal na druhý den, kdy prý shromážděným bude obsah rozhovoru vylíčen na náměstí Republiky. Poté se demonstranti v klidu rozešli.

Dne 23. 2. 1948 byly v některých místech uspořádány politickými stranami veřejné projevy, na nichž za účasti parlamentních zástupců bylo referováno o současných událostech. Průběh těchto veřejných projevů byl celkem nezávadný až na veřejný projev, uspořádaný v Hradci Králové, kde poslanec ÚNS Nermut prohlásil, že prý jejich ministři přijdou opět do vlády, ale teprve tehdy, až z ministerstva vnitra bude odstraněn gestapismus.

²¹⁾ Dole uprostřed je strojopisem napsáno: *Ministerstvo vnitra, odd. III/2, k rukám p. pplk. Prunara, Praha. Zasílá se na vědomí se žádostí o urychlené roztelegrafování této zprávy dálnopisem na: Povnutro Bratislava, odbor VII., Hlavní velitelství SNB Praha, Kriminální ústředna Praha, ZÚ Stb a bezpečnostní referent v Praze a v Brně, Zemské velitelství SNB Praha a Brno, zemská kriminální úřadovna v Praze a v Brně.* Uprostřed dole je otištěno červené razítko *Ministerstvo vnitra, odděl. III/2, Došlo dne 24. II. 1948, Č. 190/2taj*, připojena je nečitelná parafa.

Jinak na různých místech postupovalo tvoření akčních výborů Národní fronty, přičemž v některých případech byli vysláni zástupci všech politických stran, v některých případech pak toliko zástupci strany komunistické, případně též soc. demokratické, a zástupci zájmových, příp. odborových organizací. Tato rozdílnost byla odůvodňována zejména se strany zástupců soc. demokratických tým, že dosud jim v uvedené záležitosti nebyly dány příslušné pokyny.

3.) Různé.

Na Ostravsku bylo zjištěno rozesílání oběžníku krajským zemědělským odborem 4 v Opavě s výzvou, aby se zemědělci nezúčastňovali sjezdu rolnických komisí v Praze.

Někteří duchovní v okrese Místek zaměřili svá kázání proti pozemkové reformě.

Dne 23. 2. 1948 obdržela německá celní úřadovna ve Wildenau telefonický příkaz, aby propouštěla do Německa i ty osoby, jejichž platný cestovní pas nebude opatřen razítkem ministerstva vnitra.

Dne 23. 2. 1948 byla zadržena v Semilech jedna osoba pro urážku pana ministerského předsedy.

Dne 23. 2. 1948 byl na příkaz bezpečnostního referenta ONV v Karlových Varech zabaven reproduktor, umístěný na budově tamního sekretariátu čs. nár. soc. strany, pro šíření pobuřujících zpráv. Tajemník strany prohlásil, že zásah bude hlášen příslušným ministrům v Praze se žádostí o zásah u presidenta republiky.

Na Mostecku a Podbořansku byla provedena výměna některých velitelů SNB.

Dne 23. 2. 1948 byla provedena domovní prohlídka v sekretariátě čl. strany nár. soc. v Mostě, přičemž byl nalezen dopis, adresovaný gen. tajemníku strany Dr. Krajinovi, v němž se upozorňuje na to, že ministerstvo vnitra provádí soupis osob potrestaných podle retribučních dekretů a že se jedná patrně o akci namířenou proti ministru spravedlnosti Dr. Drtinovi.

Dne 24. 2. 1948 byl zabaven ŘNB v Plzni periodický tiskopis „Směr“ z téhož dne a ŘNB Ostrava periodický tiskopis „Nové a Volné Slovo“.

V Liberci a Jablonci bylo zadrženo v souvislosti s připravovaným pučem 9 osob, mezi nimiž je též okresní důvěrník nár. soc. strany rev. krim. insp. II. tr. Jaroslav Kosek.

Přednosta:
Dr. Hora v. r.

[...] ²²

ABS, f. H 1-4, inv. j. 16, 2 strany A4 strojopisu.

D 6

Praha, 1948, 24. února - Situační zpráva Ústředny StB o událostech souvisejících s vládní krizí.

ÚSTŘEDNA STÁTNÍ BEZPEČNOSTI PŘI MINISTERSTVU VNITRA

Přehled o situaci nastalé v důsledku vládní krise.

Zpráva č. 6.

Dne 24. 2. 1948 do 17.50 hod.

1. Činnost ústavních činitelů.

Dne 24. 2. 1948 o 16.00 hod. přijal p. president republiky pana ministerského předsedu, který o 17.50 hod. odejel.

O 17.15 hod. téhož dne přijel na Hrad pan ministr zahraničních věcí Jan Masaryk.

2. Projevy a průvody.

²²⁾ Dole strojopisem napsáno: *Hlavní velitelství SNB, k rukám p. pplk. Prunara, Praha. Žádám o dálkopisné odtelegrafování: Povnutro Bratislava, odbor VII., Hlavní velitelství SNB Praha, ZÚ Stb a bezpečnostní referent v Praze a v Brně, Zemské velitelství SNB Praha a Brno, zemská kriminální úřadovna v Praze a v Brně, kriminální ústředna Praha. Uprostřed vpravo je otištěno červené razítko Ministerstvo vnitra, odděl. III/2, Došlo dne 24. II. 1948, Č. 190/3 taj, připojena je nečitelná parafo.*

Dne 24. 2. 1948 v odpoledních hodinách konala se schůze osazenstva SHD v Mostě, které si vynutilo, aby příslušníci čsl. strany nár. soc., zastávající vedoucí místa v podnicích, tato místa opustili.

Ve Strakonících byl uspořádán 24. 2. 1948 veřejný projev pracujících tamních závodů a úřadů. Na schůzi promluvil učitel V. Jelínek.

Dne 23. 2. 1948 o 20.00 hod. uspořádala strana KSČ veřejný projev ve Znojmě.

Dne 22. 2. 1948 měl míti v Lanškrouně projev náměstek předsedy vlády Petr Zenkl. K projevu nedošlo pro odpor obyvatelstva.

Dne 23. 2. 1948 uspořádala soc. dem. strana veřejný projev v Kaplici za účasti poslance Sedláka, jakožto referenta.

Na Královéhradecku, na Jičínsku a v Písku jsou sestavovány akční výbory, převážně za účasti zástupců všech politických stran. V některých případech na Královéhradecku byli příslušníci strany nár. soc. vyzváni, aby pod sankcí vyloučení ze strany do akčních výborů nevstupovali.

3.) Různé.

Na Jičínsku, Českobudějovicku, Českolipsku, Královéhradecku byly provedeny z příkazu bezpečnostních referentů ONV osobní změny na velitelských místech SNB, jakož i na vedoucích místech některých veřejných úřadů a podniků.

Do obce Dačice a Slavonic na Jihlavsku byly zaslány letáky „Slovo věrných č. 1 – zpravodaj nár. soc.“ Jako vydavatel je označeno „družstvo I. sledu“.

Podle došlého hlášení bylo zjištěno, že neznámý pachatel se vloupal do skladiště zbraní, náležitých Svazu brannosti a uložených u obchodníka Stránského v Náchodě, Na Kamenici. Případ se vyšetřuje. V Děčíně byla vykonána na příkaz bezpečnostního referenta v noci z 23. 2. 1948 domovní prohlídka v sekretariátě čs. strany nár. soc.

Při domovní prohlídce provedené u bývalého ppor. Svobodovy armády Pajera v Liběšicích byl nalezen jeden samopal s náboji a jeden bubínkový revolver ruské výroby, kteréžto zbraně držel vlastník bez příslušného povolení.

V noci z 23. na 24. února 1948 byl napaden a ztýrán civilní zaměstnanec letiště v Českých Budějovicích Harsa, údajně proto, že je komunist. Případ se vyšetřuje. V Ostravě byl na 8 místech zkonfiskován periodický tiskopis „Nové Slovo“.

V Místku byly v noci z 23. na 24. 2. 1948 nalezeny letáky soc. dem. strany, opatřené nadpisem „Všem pracujícím v závodech, na polích a úřadech“.

Pokud se týče jednohodinové stávk, provedené všeobecně dne 24. února 1948, nebyly celkem hlášeny žádné závady. Toliko na Ostravsku bylo zjištěno, že vojáci brigádníci se vyslovovali v tom směru, že je škoda toho času. Na těžbě uhlí nebyl tam však dosud patrný pokles. Pracovní doba v tomto směru byla však zkrácena o 2 hodiny a celková těžba o 7.000 tun uhlí.

V Opavě nabádal národní správce továrny Nohel zaměstnanectvo, aby nastoupilo práci. Když tento návrh byl odmítnut, poukázal zmíněný na censurovaná místa periodických tiskopisů a prohlásil, že je to nyní horší jak za Rakouska, kdy prý bývaly celé strany prázdné. Případ se vyšetřuje.

Přednosta:
Dr. Hora v. r.

ABS, f. H 1-4, inv. j. 16, 2 strany A4 strojopisu.

D 7

Praha, 1948, 25. února – Situační zpráva Ústředny StB o událostech souvisejících s vládní krizí.

ÚSTŘEDNA STÁTNÍ BEZPEČNOSTI PŘI MINISTERSTVU VNITRA

Přehled o situaci nastalé v důsledku vládní krise.

Zpráva č. 7.

Dne 25. 2. 1948 do 8.30 hod.

1.) Činnost ústavních činitelů.

Dne 24. 2. 1948 o 18.55 hod. bylo skončeno přijetí pana ministra zahraničních věcí Jana Masaryka, který prodléval u pana presidenta od 16.00 hod.

O 18.55 hod. byl přijat panem presidentem francouzský vyslanec Dejean, který o 19.10 hod. odejel z Hradu.

2.) Projevy a průvody.

Dne 24. 2. 1948 procházely pražskými ulicemi průvody pracujících tak, že kolem 18.00 hod. bylo jimi Václavské náměstí téměř zaplněno. K porušení veřejného klidu a pořádku nedošlo.

Dne 24. 2. 1948 konal se manifestační projev v Trutnově, při němž došlo k menším výtržnostem. Šlo o provokaci studentů vyšší lesnické školy v Trutnově, svedených býv[alým] úředníkem ONV v Trutnově Pospíšilem. Jedná se o příslušníky čl. nár. soc. strany. Při střetnutí došlo k menším zraněním studentů. Příklad se vyšetřuje.

Dne 24. 2. 1948 konala se v Karlových Varech za účasti asi 3.000 osob veřejná schůze, na níž referovali krajský tajemník KSČ Škrdlant, posl. Steiner, za nově utvořený akční výbor předseda Kebázivný, za SČM Metzegová a jistý Kalista.

Téhož dne byl uspořádán veřejný projev OOR v Písku, při němž bylo vyhlášeno zvolení akčního výboru za účasti všech politických stran.

Téhož dne konala se v Pardubicích členská schůze čl. strany nár. soc., na níž promluvil posl. Novotný, který varoval před vstupováním do akčních výborů.

3.) Různé.

Dne 24. 2. 1948 byl zadržen na příkaz bezpečnostního referenta ONV vrchní komisař politické správy JUDr. František Kubát pro urážku předsedy vlády, jíž se dopustil při rozhlasovém projevu dne 21. 2. 1948.

K zatčení ppor. Svobodovy armády Pajera (viz zprávu č. 6 – různé)²³ bylo dodatečně sděleno, že zabavené zbraně si u něho uschoval prezident vojenského krajského soudu v Litoměřicích mjr. Malašek. Dne 24. 2. 1948 o 14.35 hod. bylo hlášeno z ústředního sekretariátu čl. soc. dem. strany, že do budovy vniklo asi 300 osob, vedených Dr. Němcem, kteří chtějí obsadit sekretariát. Bylo zjištěno, že se jedná o neshody mezi levým a pravým křídlem strany.

Dne 24. 2. 1948 při rozhlasovém projevu v poledních hodinách byl zadržen Karel Holoubek z Jílovic pro výkřik „Stávkujeme proti stávce“. Proti jmenovanému bylo učiněno trestní oznámení.

V Českých Budějovicích, v Liberci a v Kladně byly provedeny během 24. 2. 1948 domovní prohlídky v sekretariátech čl. strany nár. soc., případně redakcí Svobodného Slova, s negativním výsledkem.

Při prohlídce v okresním sekretariátě nár. soc. v Uherském Hradišti byl nalezen oběžník z r. 1946, jímž se organizace strany na příkaz ústředí vyzývají k hlášení vojenských gázistů, záložních důstojníků a příslušníků SNB za účelem obsazování branných kursů, pokud jsou organizováni ve straně.

Podle hlášení z Aše byly z rozhodnutí velitelství ruské okupační zóny v Brambachu a Bad Elster zesíleny pohraniční útvary, konající strážní službu na saské straně. Do služby jsou zařazeni němečtí orgánové, a toliko v případě, že rozsah střežení by nepostačil, budou zesíleni ruskou okupační armádou. Zesílené hlídky nestoupily dne 23. 2. 1948 o 16.00 hod.

Dne 23. 2. 1948 byl zaslán příslušníky strany soc. dem. z Pardubic předsedovi strany Laušmanovi holdovací telegram.

V Ústí n. L. byla dne 23. 2. 1948 zadržena jedna osoba pro podezření z protistátní činnosti. Příklad je vyšetřován.

V Českých Budějovicích byly téhož dne zadrženy 4 osoby pro podezření z přečinu pobuřování.

V Hradci Králové byla dodána jedna osoba do soudní vazby pro nedovolené přechovávání zbraní. V Kladně jsou vyšetřovány 3 osoby pro podezření z protistátní činnosti. V Uherském Hradišti bylo z příkazu bezpečnostního referenta zadrženo 7 osob, mezi nimi i předseda ONV za stranu lidovou Vojtěch Rudolecký. Po vyšetření a negativních domovních prohlídkách byly tyto osoby propuštěny.

V Liberci byli zadrženi funkcionáři HS Jaroslav Kosek, okresní důvěrník, Josef Kozák, redaktor, Josef Veleníšek, ředitel měšťanské školy, a Miroslav Zajíc, okresní tajemník. (Viz též zprávu č. 5 – různé.)²⁴

²³⁾ Srov. dok. č. 6.

²⁴⁾ Srov. dok. č. 5.

Domovní prohlídky byly negativní až na Koska, kde byl nalezen seznam stavu oblastního velitelství SNB v Liberci, členů jeho spojovacího oddílu a seznam důstojníků a gážistů velitelství pohraničních útvarů 8185 a 9165 s označením osobních dat a politické příslušnosti.

V Jablonci n. Nis. bylo zadrženo 9 funkcionářů NS²⁵, kteří po vyšetření a provedení domovních prohlídek s negativním výsledkem byli propuštěni.

V Chebu byly zadrženy dvě osoby pro podezření z přečinu pobuřování a z trestní činnosti proti zákonu o dvouletém plánu.

V Opavě byla zadržena jedna osoba pro nedovolené přechovávání zbraní a v místních podnicích v Jeseníku propuštěno několik osob pro rozvratnickou a štvavou činnost.

V Uherském Hradišti bylo během 24. 2. 1948 zadrženo několik osob, které po vyšetření byly propuštěny.

Dne 25. 2. 1948 byl dán příkaz k sledování poslanců NS Čížka a Hory.

Přednosta:
Dr. Hora v. r.

ABS, f. H 1-4, inv. j. 16, 2 strany A4 strojopisu.

D 8

Praha, 1948, 25. února – Situační zpráva Ústředny StB o událostech souvisejících s vládní krizí.

Přehled o situaci nastalé v důsledku vládní krise.

Zpráva č. 8.

Dne 25. 2. 1948 do 18.15 hod.

1.) Činnost ústavních činitelů.

Dne 25. 2. 1948 o 10.40 hod. byl přijat panem prezidentem republiky p. ministr Masaryk. Přijetí skončilo o 13.10 hod.

Téhož dne o 10.50 hod. přijal p. prezident p. předsedu vlády Klementa Gottwalda, p. ministra vnitra Noska a předsedu ÚRO Václava Kopeckého. Přijetí skončilo o 11.15 hod.

V tutéž dobu přijal pan prezident republiky pana gen. Ferjenčíka, který odejel z Hradu o 12.03 hod.

O 11.50 hod. přijal pan prezident předsedu ÚNS J. Davida, který odejel o 12.40 hod.

Téhož dne o 16.25 hod. byl přijat opět p. předseda vlády, který odejel z Hradu o 16.42 hod.

Téhož dne v době od 17.05 do 17.30 hod. měl pan předseda vlády projev k shromážděným občanům na Václavském náměstí.

V době od 17.50 do 18.15 hod. přijal pan ministr zahraničí Masaryk francouzského velvyslance Dejeana.

2.) Projevy a průvody.

Dne 25. 2. 1948 shromáždilo se občanstvo na Václavském náměstí, aby vyslechlo projev pana předsedy vlády o vyřešení vládní krise. Kolem 16.00 hod. byl odhadnut počet přítomných na 15.000 osob, kterážto účast stoupala na 35 až 40.000 osob, až posléze do úplného zaplnění prostoru Václavského náměstí. Veřejný projev byl zahájen národními hymnami, uvítáním hostů Všeslovanského výboru a projevem pana ministra informací Václava Kopeckého. Po 17.00 hod. dostavil se na náměstí, bouřlivě přivítán přítomnými, pan předseda vlády Klement Gottwald, který ve svém projevu seznámil přítomné s výsledkem svého jednání o sestavení nové vlády a ve svém projevu též sdělil jména nově jmenovaných jejích členů. V průběhu projevu byl jak pan předseda vlády, tak i jednotliví její členové posluchači živě aklamováni.

²⁵⁾ NS – Národní shromáždění.

3.) Různé.

Dne 25. 2. 1948 od poledních hodin shromažďovaly se v okolí techniky na Karlově náměstí skupiny studentů, které se později sloučily ve shluk a posléze průvod, který nastoupil cestu směrem na Hrad. Průvod byl po 17.00 hod. zastaven v Nerudově ul., odkud byla vyslána 5členná deputace do kanceláře prezidenta republiky.

Tato deputace byla přijata kancléřem. Zakrátko nato shromáždil se na Pohořelci několikatisícový dav, který byl pohotovostí SNB vyzván k rozchodu a rozptýlen.

Dne 25. 2. 1948 byla provedena prohlídka pražského sekretariátu NS v Děčíně. Zjištěna jedna ozbrojená osoba. Případ se vyšetřuje.

Téhož dne byl v Českých Budějovicích zabaven periodický tiskopis „Naše Svoboda“, který však byl na příkaz ministerstva vnitra dodatečně opět uvolněn.

Téhož dne o 16.00 hod. konal se na náměstí v Trutnově veřejný projev za účasti 4 až 5.000 osob, na němž promluvil poslanec KSČ Uhor. Při této příležitosti byl schválen okresní akční výbor, sestavený z příslušníků všech politických stran.

Téhož dne konala se v Brně schůze lidové strany, na níž promluvil předseda okresní organizace František Tomášek a varoval před vstupováním do akčních výborů. Při sdělení, že místopředseda ÚNS Petr a tajemník Niederle do akčního výboru vstoupili, ozvaly se výkřiky nevole.

Téhož dne byli vzati v Brně do zajišťovací vazby redaktoři Národní obrody Emil Petřík a Dr. Vilém Stránský.

V Kolíně byly téhož dne zadrženy 3 osoby pro rušení obecného míru, sdružování státu nepřátelské a nedovolené ozbrojování.

V Jičíně byly téhož dne provedeny velitelem SNB se souhlasem nadřízeného velitelství změny ve stavu tamější oblastní kriminální úřadovny.

Téhož dne rozpustil ve Vítkovicích akční výbor organizaci strany nár. soc.

Téhož dne došlo ve válcovně Vítkovických železáren k pokusu sabotáže. Případ je vyšetřován.

V noci na 25. 2. 1948 byly rozšiřovány v obci Stará Voda, okr. Nový Bydžov, ilegální letáky, vydané údajně lidovou stranou. V letáčích je kritisován postup KSČ. Případ se vyšetřuje.

V Hradci Králové se provádí prohlídka sekretariátu čs. strany nár. soc.

Téhož dne bylo v Mladé Boleslavi zatčeno 7 osob pro podezření z protistátní činnosti.

Téhož dne byla získána zpráva, že studenti medicínské fakulty v Hradci Králové zamýšlejí uspořádati protestní průvod, k němuž se mají sjeti příslušníci nár. soc. strany z okolí. Oblastní velitel SNB vyrozuměn.

Přednosta:
Dr. Hora v. r.

ABS, f. H 1-4, inv. j. 16, 2 strany A4 strojopisu.